

निशाणी क्र. ५ खाली आदेश

सदरचा अर्ज वादी यांनी प्रतिवादी क्र.१ ते ७ विरुद्ध तात्पुरता मनाई हुकूम मिळण्याकरीता दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ आदेश ३९ नियम १ व २ प्रमाणे केला आहे.

२. जिल्हा व तुकडी रायगड, ता.पेण मौजे धोंडपाडा, ग्रुप ग्रामपंचायत उंबर्डे गावच्या हद्दीतील जमीन मिळकती खालील प्रमाणे:

अनु. क्र.	भुमापन/गट नं.	भुमापन क्रमांकाचा उपविभाग	क्षेत्र हे. आर	आकार
१	१७	३३ अ	एकूण क्षेत्र ३-१३-० पैकी ०-४७-० क्षेत्र	२.५३

वर नमुद मिळकतीच्या एकूण क्षेत्रापैकी ०-४७-० इतके क्षेत्र या दाव्याचा विषय असून यापुढे तीस सोयीकरीता “दावा मिळकत” म्हणून संबोधण्यात आले आहे. सदरची दावा मिळकत दावा कलम १ मध्ये नमुद केलेली आहे.

३. वादी यांचे थोडक्यात कथन असे की, दावा मिळकत ही प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांचे वडील कै.शांतिलाल चंदाजी मारवाडी यांच्या मालकीची होती. त्यामध्ये वादीचे वडील कै.नारायण बाळा भोईर हे कुळ होते. सन १९५६ साली दावा मिळकतीचा ७/१२ मध्ये पिक-पाणी सदरी ४७ आर क्षेत्रास त्यांचे नाव कुळ म्हणून लागले तर कै.शांतिलाल मारवाडी यांच्या मृत्युनंतर वादी क्र.१ ते ५ यांची नावे दावा मिळकतीच्या मालक सदरी लागली.

४. वादींचे वडील दावा मिळकतीमध्ये कुळ असल्याने दावा मिळकतीवर त्यांचा ताबा होता आणि त्यामध्ये ते भाजीपाला इत्यादीची शेती करायचे. सदर बाब प्रतिवादींना देखील माहिती होती. असे असताना देखील दि.२६.१२.२०१९ रोजी

प्रतिवादी क्र.१ ते ५ यांनी त्यांच्या वकिलांमार्फत वादीस नोटीस पाठवून दावा मिळकतीमध्ये वादीने अतिक्रमण करून बांधकाम केले आहे असे कळविले. त्या नोटीसीस अनुसरूनच दि.०६.०१.२०२० रोजी प्रतिवादी क्र.६ याने काही कामगारांना पाठवून दावा मिळकतीमधील झाडे—झुडुपे तोडण्यास सुरूवात केली. त्यावेळेस वादींनी अडविण्याचा प्रयत्न केला असता, दावा मिळकत प्रतिवादी क्र.१ ते ५ कडून खरेदी घेणार असल्याचे प्रतिवादी क्र.६ याने वादीस सांगितले. सदर बाबीची चौकशी केली असता, प्रतिवादी क्र.१ ते ५ हे प्रतिवादी क्र.६ आणि ७ व इतर इसमांना दावा मिळकत विक्री करण्याच्या प्रयत्नात असल्याचे वादीस कळाले. त्यामुळे वादींनी प्रस्तुतचा दावा दाखल करून प्रतिवादींविरुद्ध तात्पुरत्या मनाई हुकुमाची मागणी केली आहे.

५. प्रतिवादी क्र.१ ते ७ यांनी दाव्याकामी हजर होवून प्रतिवादी क्र.१ ते ५ यांनी नि.२३ तर प्रतिवादी क्र.६ आणि ७ यांनी नि.१९ खाली त्यांचे म्हणणे दाखल केले आहे. प्रतिवादी क्र.१ ते ७ यांचे कथन की, वादी अथवा त्याचे वडील हे दावा मिळकतीमध्ये कधीही कुळ नव्हते. दावा मिळकतीमध्ये वादीचे कोणतेही हक्क अथवा ताबा नसताना सदरचा खोटा दावा दाखल करून वादी प्रतिवादींना नाहक त्रास देत आहेत. प्रतिवादी क्र.१ ते ५ यांनी प्रतिवादी क्र.६ आणि ७ यांना दावा मिळकत विक्री करण्याचा कधीही प्रयत्न केलेला नाही अथवा वादीने त्याबाबतचा कोणताही कागदोपत्री पुरावा अभिलेखावर आणलेला नाही. याउलट प्रतिवादींनी वकिलांमार्फत दि.२६.१२.२०१९ रोजी पाठविलेल्या नोटीसीस उत्तर न देता वादीने प्रस्तुतचा खोटा दावा दाखल केला आहे. तसेच मे.शेतजमीन न्यायाधिकरण, पेण यांनी देखील वादी अथवा त्याचे वडील कुळ असले संबंधिचा कोणताही आदेश पारित केला नसून प्रस्तुतचा दावा दाखल करणेस वादीस कोणतेही कारण घडलेले नाही. करीता तात्पुरत्या मनाई हुकुमाचा अर्ज फेटाळण्यात यावा अशी त्यांनी मागणी केली आहे.

६. माझ्या विचारार्थ निघालेले मुद्दे व त्यावरील निष्कर्ष खालीलप्रमाणे आहेत.

अनु.क.	मुददे	निष्कर्ष
१.	वादी यांच्या हक्कात सकृतदर्शनी प्रकरण आहे काय ?	...होकारार्थी
२.	न्यायाचा तराजू वादी यांच्या हक्कात आहे काय ?	...होकारार्थी
३.	अर्ज नामंजुर झाला तर वादी यांचे न भरून येणारे नुकसान होईल काय ?	...होकारार्थी
४.	आदेश काय ?	अंतीम आदेशाप्रमाणे.

कारणमिमांसा

७. वादी यांच्यातर्फे विद्वान विधीज्ञ श्री. मनिष म्हात्रे तर प्रतिवादीतर्फे विद्वान विधीज्ञ श्री. सतिश पाटील यांनी त्यांच्या अर्जास आणि म्हणण्यास अनुसरूनच युक्तिवाद केला. सबब सदर युक्तिवाद येथे पुन्हा नमुद केलेला नाही.

मुददा क. १ ते ३ बाबत :-

८. सदरच्या वाद प्रश्नांमध्ये प्रथमतः वादीने तीन महत्वाची सुवर्ण तत्वे म्हणजेच, सकृतदर्शनी खटला त्याच्या बाजूने असल्याचे, न्यायाचा तराजू त्याच्या बाजूने असल्याचे आणि मनाई आदेश न दिल्यास त्याचे कधीही भरून न येणारे नुकसान होणार असल्याचे सिद्ध करणे आवश्यक आहे. या तिन्ही बाबी सिद्ध झाल्यानंतरच वादी मागणीप्रमाणे तुर्तातुर्त मनाई मिळण्यास पात्र ठरतो.

९. अर्ज, त्यावरील म्हणणे व अभिलेखावरील कागदपत्रांचे अवलोकन केले. वादी यांनी त्यांच्या अर्जाच्या समर्थनार्थ अभिलेखावर नि.०४ खाली दावा मिळकतीचा दि.०६.०१.२०२० रोजीचा ७/१२ उतारा, अनु.२ वर दावा मिळकतीचा सन १९८९-९० आणि सन २००५-०६ चा ७/१२ उतारा, तहसिलदार, पेण यांच्या न्यायालयात न्यायप्रविष्ट असलेल्या कुळ कायदा कलम ७० ब खालील दावा क्र.४९/२००७ च्या सही शिक्क्याची नक्कल, प्रतिवादी क्र. १ ते ५ यांनी वकिलांमार्फत वादीस दि.२६.१२.२०१९ रोजी पाठविलेली नोटीस, अनु.५ वर प्रतिवादी क्र.६ यांचे कामगार दावा मिळकतीत झाडे-झुडपांची तोडणी

करत असतानाचे सहा छायाचित्र तसेच नि.२७ खालील यादीनुसार कुळ कायदा कलम ७० ब खालील दाव्यामध्ये दाखल करण्यात आलेल्या स्थळ पाहणी अहवालाची सही शिक्क्याची नक्कल दाखल केली आहे. याउलट प्रतिवादींनी कोणताही कागदोपत्री पुरावा दाखल केलेला नाही.

१०. वर नमुद कागदपत्रातील नि.०४ अनु. १ खालील दावा मिळकतीच्या ७/१२ उता—याचे अवलोकन केले असता, त्यावर प्रतिवादी क्र.१ ते ५ यांचे नाव मालक सदरी दिसून येत आहे. तर अनु.२ खालील सन १९८९—९० आणि सन २००५—०६ सालच्या दावा मिळकतीच्या ७/१२ उता—यावर शांतीलाल मारवाडी आणि प्रेमचंद परमार यांचे नाव गट नं.१७/३३/अ यास मालक सदरी दिसत असून कुळ आणि खंड या रकान्यात रमाकांत शंकर म्हात्रे आणि नारायण बाळा भोईर क्षेत्र ४७ आर असे नमूद असल्याचे दिसून येत आहे. सन २००५—०६ सालच्या ७/१२ उता—या सदरी गाव नमुना १२ मध्ये जमीन कसणा—याचे नाव या रकान्यात नारायण बाळा भोईर क्षेत्र ४७ आर असे नमुद केल्याचे दिसून येत आहे. तर अनु.३ खाली दाखल केलेल्या कुळ कायदा कलम ७० ब खालील दावा क्र.४९/२००७ च्या नक्कलवरून वादीने प्रतिवादी क्र.१ ते ५ यांचे वडील शांतीलाल चंदाजी मारवाडी यांचेविरुद्ध दावा मिळकतीस कुळ म्हणून त्याचे नाव लागण्याची मागणी केल्याचे दिसून येते. त्यापुढे अनु.४ खालील नोटीसीवरून वादींनी दावा मिळकतीत अतिक्रमण करून बांधकाम केल्याने ते काढून घ्यावे असे कळविण्यात आल्याचे दिसून येते. तर अनु.५ खालील छायाचित्रांवरून काही झाडे—झुडुपांची तोडणी करण्यात आल्याचे व काही मजुर तोडणी करत असल्याचे दिसून येत आहे.

११. वरील सर्व कागदपत्रांचे अवलोकन केले असता, तसेच दोन्ही पक्षांचा युक्तीवाद लक्षात घेता, दावा मिळकत ही प्रतिवादी क्र.१ ते ५ यांच्या मालकीची असल्याचे वादातीत नाही. तात्पुरत्या मनाई हुकुमाचा आदेश करतेवेळेस अत्यंत महत्वाचा घटक ठरतो तो मालकी आणि ताबा. येथे मालकी बाबत दोन्ही पक्षांमध्ये वाद नाही. परंतु आता दावा मिळकतीचा ताबा कोणाकडे आहे हे पाहणे आवश्यक

आहे. दोन्ही पक्षांनी एकमेकांविरूद्ध अशी कथने केलेली आहेत. करीता अभिलेखावर उपलब्ध कागदपत्रांचे अवलोकन केले असता, अनु.२ खालील सन १९८९-९० आणि सन २००५-०६ सालच्या ७/१२ उता-यावर कुळ खंड आणि जमीन कसणा-याचे नाव या सदरी वादीच्या वडीलांचे नाव असल्याचे दिसून येत आहे. त्यापुढे ४७ आर असे क्षेत्र देखील नमुद करण्यात आलेले आहे. अनु.४ खाली दाखल असलेल्या दि.२६.१२.२०१९ रोजीच्या नोटीसीमध्ये वादीने दावा मिळकतमध्ये अनधिकृत बांधकाम केल्याचे नमुद करण्यात आले आहे. त्यापुढे नि.२७ खालील यादीन्वये दाखल करण्यात आलेल्या स्थळ पाहणी अहवालाच्या नक्कलवरून दावा मिळकतीमध्ये वादी याने सन २०२०-२१ साली खरीप हंगामात भात पिक घेतल्याचे परंतु जागेवर पिक उभे नसले तरी भात शेती कापल्याचे चौरे दिसत असल्याचे तसेच तेथे त्यांचे राहते घर व घर परसावा असल्याचे स्पष्टपणे नमुद केल्याचे दिसते. या सर्व कागदपत्रांवरून दावा मिळकतीवर वादीचा ताबा असल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येत आहे. त्यामुळे दावा मिळकतीवर वादीचा ताबा असल्याच्या कथनास पुष्टी मिळते.

१२. वर चर्चिलेप्रमाणे दावा मिळकतीमध्ये वादीचा ताबा असल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येत असल्याने आता सदरच्या ताब्यास कोणी हरकत केली का अथवा करण्याचा प्रयत्न केला का हे पाहणे आवश्यक आहे. त्यास अनुसरून वादीने प्रतिवादी क्र.१ हे ५ यांनी प्रतिवादी क्र.६ आणि ७ यांना दावा मिळकत विक्री करण्याचा प्रयत्न केल्याचे व त्यातून प्रतिवादी क्र.६ याने कामगारांमार्फत दावा मिळकतीमध्ये प्रवेश करून तेथील झाडा-झुडुपांची तोडणी केल्याचे कथन केले आहे. प्रतिवादींनी ती कथने नाकारली आहेत. करीता अनु.५ खालील दाखल असणा-या एकूण ५ छायाचित्रांचे अवलोकन केले असता काही कामगार झाडा-झुडुपांची तोडणी करत असल्याचे दिसून येत आहे. त्यावरून देखील वादीच्या त्याच्या ताब्यास हिल्ला हरकत होत असल्याच्या कथनांमध्ये तथ्य असल्याचे दिसून येते.

१३. एकंदरीत चर्चेनंतर दावा मिळकतीवर वादीचा ताबा असल्याचे व त्या

ताब्यास प्रतिवादी हरकत करत असल्याचे सकृतदर्शनी दिसून येत असल्याने वादीच्या मागणीप्रमाणे तात्पुरत्या मनाई हुकुमाचा आदेश करणे आवश्यक ठरते. तात्पुरत्या मनाई हुकुमाचा आदेश वादीच्या लाभात न केल्यास त्यामध्ये त्रयस्थ इसमांचा हक्क प्रस्थापित होण्याची दाट शक्यता दिसून येते, कारण दावा मिळकतीची मालकी प्रतिवादी क्र.१ त ५ यांच्याकडेच आहे. असे झाल्यास इतर दाव्यांची संख्या वाढण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. याउलट तात्पुरत्या मनाई हुकुमाचा आदेश वादीच्या लाभात केल्यास प्रतिवादीने अपरिमित नुकसान होईल अशी शक्यता दिसून येत नाही. त्यामुळे तात्पुरत्या मनाई हुकुमाचा आदेश करण्याकरीता न्यायाचा तराजू वादीच्या बाजूस झुकत आहे. तसेच तात्पुरते मनाई हुकुमाचा आदेश नाकारल्यास दावा मिळकतीबद्दल दाव्यांची संख्या वाढेल आणि वादीचे अपरिमित नुकसान होईल यामध्ये शंकाच नाही. अशा परिस्थितीत दोन्ही प्रतिवादींविरुद्ध तात्पुरत्या स्वरूपाच्या मनाई हुकुमाचा आदेश करणे न्यायोचित ठरेल.

१४. वरील सर्व तथ्ये लक्षात घेता, अर्जात नमुद प्रमाणे वादी त्याच्या लाभात सकृतदर्शनी केस असल्याचे शाबीत करण्यास यशस्वी ठरला आहे. प्रतिवादी देखील त्यांच्या कथनांना बळ देणारे पुरावे दाखल करण्यास असमर्थ ठरले आहेत. त्यामुळेच न्यायाचा तराजू वादीच्या बाजूस झुकत असल्याचे आणि अर्ज नामंजूर झाल्यास वादीचे अपरिमित नुकसान होणार असल्याचे यामितीस दिसत असल्याने अर्ज मंजूर होणेस पात्र ठरतो. करीता मुद्दा क्र. १ ते ३ होकारार्थी नोंदवण्यात आले.

मुद्दा क्र. ४ बाबत :-

१५. तात्पुरता मनाई हुकूम मिळवण्यासाठी वादीस सकृतदर्शनी प्रकरण, न्यायाचा तराजू वादीच्या बाजूने व अर्ज मंजूर न केल्यास होणारे अपरिमित नुकसान सिद्ध करणे गरजेचे आहे. वादीस वरील तिन्ही मुद्दे एकत्रितपणे प्रकरणात असल्याबाबत प्रथमदर्शनी पुरावा देणे गरजेचे आहे. वरील तिन्ही मुद्दे वादीने वाद मिळकती बाबत प्रथमदर्शनी सिद्ध केलेले आहेत. मुद्दे क्र. १ ते ३

चा सांगोपांग विचार करता मुद्दे क्र. १ ते ३ च्या निष्कर्षाच्या अनुषंगाने वादी ही वाद मिळकती बाबत प्रतिवादीविरुद्ध तात्पुरता मनाई हुकूम मिळण्यास पात्र आहे. सबब मुद्दा क्र. ४ चे उत्तरार्थ मी खालीलप्रमाणे आदेश पारीत करित आहे :-

आदेश

१. वादीचा निशाणी क्र. ५ वरील अर्ज मंजूर करण्यात आला.
२. प्रतिवादी क्र.१ ते ७ यांनी दाव्याचा अंतिम निकाल लागेपर्यंत दावा मिळकतीमध्ये वादीच्या कुळ हक्कास बाधा होईल असे कोणतेही कृत्य करू नये, दावा मिळकतीमध्ये बेकायदेशीरपणे प्रवेश करू नये, दावा मिळकतीमध्ये त्रयस्थ इसमांचे हक्क अथवा अधिकार निर्माण करू नयेत अथवा करण्याचा प्रयत्न करू नये.
३. खर्चाबाबत अंतिम निकालावेळी आदेश करण्यात येईल.

पेण.
दि. ०६.०२.२०२३

(श्रीमती रूबीना एन. मुजावर)
दिवाणी न्यायाधीश क.स्तर, पेण

CERTIFICATE

“I affirm that the contents of this PDF file order are same word for word as per original order”.

Name of the stenographer	: Shri. A. A. Nakhawa
Name of the Court	: Smt. R. N. Mujawar
	Civil Judge, J.D.and J.M.F.C. Pen Date
of Decision	: 06-02-2023
Order signed by presiding officer	: 06-02-2023
Date of PDF	: 06-02-2023
Order uploaded on	: 06-02-2023